

Memo - werkgroep Aanwijzing Nutriënten verontreinigde gebieden 2024

Doel werkgroep:

Opdracht:

"De derogatiebeschikking verplicht dat Nederland uiterlijk 1 januari 2024 zorgt voor een nieuwe aanwijzing en een nieuwe kaart van gebieden die verontreinigd zijn door nitraten en fosfor uit agrarische bronnen, die alle stroomgebieden omvat waarvan de meetpunten aangeven dat de grond- en oppervlaktewateren gemiddeld of incidenteel met nitraten zijn verontreinigd, gevaar lopen te worden verontreinigd en een stijgende tendens vertonen, of eutroof zijn, of dreigen eutroof te zijn".

Het ministerie van LNV in (ambtelijke) afstemming met ministerie van I&W is ervoor verantwoordelijk dat per 1-1-2024 bovengenoemde verplichting is uitgevoerd en in wetgeving is opgenomen. Voor het aanwijzen van de gebieden per 2024 wordt gebruik gemaakt van adviezen van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet en worden waterschappen gevraagd bij te dragen zodat de gebiedsaanwijzing op het gewenste niveau kan worden gespecificeerd. Tevens worden de waterschappen gevraagd bij te dragen aan het opstellen van een beslisboom voor de aanwijzing van de gebieden. Deze zal bestuurlijk worden vastgesteld. Betrokkenheid van de waterschappen in dit traject is van belang om tot de juiste definitieve aanwijzing van gebieden te komen.

Aanpak:

1. De Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) zal worden gevraagd een advies op te stellen over de aanwijzing van de NV-gebieden voor 2024. De werkgroep wordt gevraagd mee te denken bij de uitvraag voor de CDM. Deze adviesvraag is in vier delen opgesplitst: algemene vragen over hoe omgaan met trends en belasting vanuit de landbouw (welke bronnen wel en niet meenemen (I), gebiedsindeling (II – alleen voor grondwater) en opstellen van kaarten ten behoeve van de aanwijzing van gebieden die qua toestand niet voldoen op basis van one-in all-in en op basis van one-out all-out, gebieden die het risico lopen niet te gaan voldoen (trends – one-out all-out), gebieden waar belasting vanuit landbouw meer dan 19% is (eventueel opgedeeld naar totaal belasting landbouw en per subdeel – open teelt, historische belasting, glastuinbouw) en een samenvattende kaart conform beslisboom (III).
2. De data om de kaarten op te stellen zal moeten worden aangeleverd vanuit de waterschappen (eventueel via Informatiehuis Water). Hierbij gaat het om gegevens van verontreiniging met nutriënten en van belasting vanuit de landbouw. Daarbij zal de werkgroep in eerste instantie een advies moeten formuleren op welk detailniveau deze aanwijzing zal moeten plaatsvinden, onder andere afhankelijk van op welk niveau deze informatie aangeleverd kan worden en op welk niveau de waterbeheerders dit willen/kunnen aanleveren. Ook is dit afhankelijk van de onzekerheden qua waterkwaliteit en belasting – tussen detailniveau en onzekerheid moet een afweging gemaakt worden.
3. Voor deze bepalingen is het wenselijk dat de waterbeheerders een gelijke (of vergelijkbare) methode hanteren om tot toestroomgebieden en belasting vanuit de landbouw te komen. Hiervoor zal de werkgroep een handleiding met een aantal uitgangspunten/criteria op stellen.
4. Er wordt door de werkgroep een concept beslisboom opgesteld. Hierbij kan gewerkt worden met een range van afbreekwaarden, waarbij de CDM gevraagd zal worden kaarten aan te leveren met verschillende afbreekwaarden erin verwerkt. De definitieve beslisboom wordt bestuurlijk vastgesteld. De werkgroep zal hierbij een adviesrol spelen t.b.v. de bestuurders.
5. De bewindspersonen LNV en I&W besluiten over de aanwijzing van de gebieden. Voorafgaand aan besluitvorming vindt bestuurlijk overleg plaats met waterschappen en IPO.

Taak Werkgroep:

- Inbreng vanuit de waterbeheerders leveren en meedenken in traject.
- Bestuurlijk commitment waterschappen – afstemming met Commissie Waterketen en emissies (bestuurders waterschappen).
- Voorbereiden keuze op welk schaalniveau gegevens kunnen/zullen worden aangeleverd ten behoeve van de aanwijzing van gebieden vanuit oppervlaktewaterkwaliteit.

- Opstellen handleiding voor bepalen toestroomgebieden en bepalen belasting vanuit de landbouw t.b.v. gelijke aanpak bij waterbeheerders.
- Meedenken bij opstellen definitieve beslisboom aanwijzing.
- Voorbereiden afstemming met Werkgroep Emissies Landbouwbodems t.b.v. aanleveren gegevens vanuit de Waterschappen.
- Meedenken bij opstellen vragen voor CDM ten behoeve van advies aanwijzing NV-gebieden 2024.

Bestuurlijke afstemming over het traject 'aanwijzing NV-gebieden' vindt plaats via een apart opgezet BO. Binnen de waterschappen loopt dit via de CWE. Via DO water en het BO water worden bestuurders geïnformeerd over de ontwikkelingen.

In een later stadium kan ook gekeken worden naar het nemen van maatregelen in de aangewezen gebieden en een koppeling met de gebiedsprocessen hiervoor.

Planning werkgroep:

De aanwijzing voor 2024 zal dit jaar moeten gebeuren. Dat betekent dat er verschillende stappen genomen moeten worden, die deels parallel en deels serieel moeten lopen.

Actie	Periode	Opmerking
Opstarten werkgroep	Februari - begin maart	
CDM adviesaanvraag uitzetten t.b.v. aanwijzing – keuzes in deel I	Begin maart	CDM kan eerder beginnen met deel I van het advies over keuzes over wat wel en niet meerekenen qua belasting en omgang trends
Advies aan minister LNV en I&W over aanpak + informeren waterschappen via CWE (= Commissie Waterketens en Emissies)	Maart	Het is goed om de uitgangspunten, werkwijze en de bijdrage van waterschappen aan minister LNV en I&W voor te leggen.
Advies opstellen t.b.v. detailniveau aanwijzing toestroomgebieden en belasting landbouw	Maart/april	
Opstellen handleiding t.b.v. aanleveren gegevens WS Handleiding ter info (mededeling CWE of wellicht ledenbrief aan alle waterschappen)	Maart/april	Dit zal snel moeten, zodat WS snel kunnen beginnen. Vaststelling handleiding eind maart/begin april.
Advies detailniveau bestuurlijk toetsen	April	
BO Water meenemen in traject	12 april	
Oplevering CDM deel I	Eind april	
Oplevering CDM deel II – gebiedsindeling grondwater	Mei/ juni	Betreft alleen grondwater
CWE overleg: advies aan MLNV over detailniveau bronanalyse en toestroomgebieden	12 Mei	Antwoord CWE over bronanalyse en toestroomgebied
Concept beslisboom opstellen	April / mei	
Opleveren gegevens vanuit WS t.b.v. aanwijzing in deel III CDM advies	Eind mei	Hoe eerder de gegevens binnen zijn, hoe eerder CDM advies kan opleveren en hoe meer tijd voor afstemming over aanwijzing
CDM adviesaanvraag t.b.v. aanwijzing o.b.v. concept beslisboom – kaarten deel III	Juni	Nadat de WS hun gegevens hebben aangeleverd, kan CDM het advies deel IV uitwerken. -> let op qua planning: bestuurders zien ook graag gevolgen van beslisboom, en daarmee dus de kaarten.

Definitieve beslisboom bestuurlijk vaststellen & daarmee aanwijzing NV-gebieden bestuurlijk bespreken	Juli	Bestuurlijk besluit beslisboom. Ook bestuurlijk laten vaststellen door de CWE Keuze voor gebieden is noodzakelijk voordat het formele wetgevingstraject wordt gestart.
BO Water meenemen in traject	12 juli	
Definitieve beslisboom & daarmee NV-gebieden bestuurlijk vaststellen Bewindspersonen	September	Bestuurlijk besluit beslisboom Keuze voor gebieden is noodzakelijk voordat het formele wetgevingstraject wordt gestart. Zomerreces: vrijdag 7 juli t/m maandag 4 september 2023
Tweede Kamer informeren aanwijzing	September	
Communiceren naar landbouwsector	September	
BO Water meenemen in traject	11 oktober	
Wetgevingstraject t.b.v. aanwijzing per 1-1-24	Augustus – december	Afhankelijk van op welk wetgevingsniveau te regelen duurt dit langer of korter (check WJZ) Als het alleen in regeling moet, dan is oktober oke. Als het op ander niveau moet, duurt het langer.
BO Water meenemen in traject	13 december	

Samenstelling werkgroep:

Naam	Organisatie	Rol
	LNV	Organisatie
	LNV	Organisatie
	UvW	Organisatie
	UvW	Organisatie
	I&W	Organisatie
	HHNK	Lid
	Delfland	Lid
	Brabantse Delta	Lid
	Drents Overijsselse Delta	Lid Vervanger
	Waterschap Limburg	Lid
	Waterschap Fryslan	Lid
	Waterschap Rijnland	Agendalid
	Waterschap Vallei en Veluwe	Agendalid
	STOWA	Lid
	Informatiehuis Water	Lid
	WVL	Lid
	Noord-Brabant (IPO)	Lid